

A
-11334

Leons Paegle

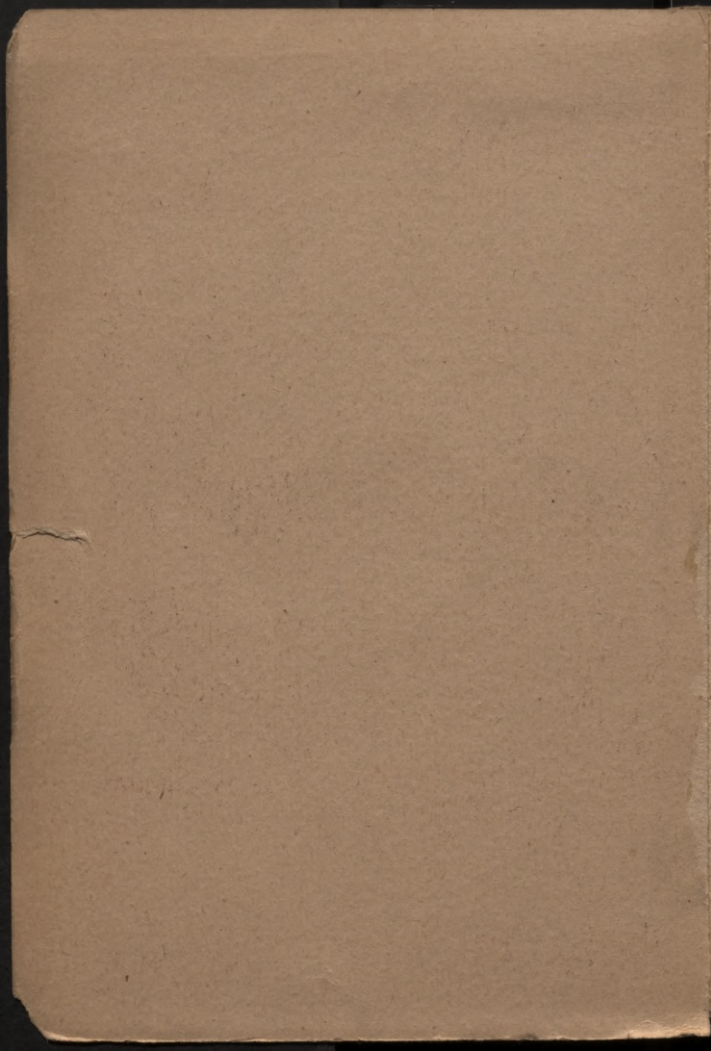

KAROGI

1922

Jaunā Kultura

A
11334 Leons Paegle

Karogi

Dzejas

1922

„Jaunā Kultura“

✓
№ in. 836i.
0311016567

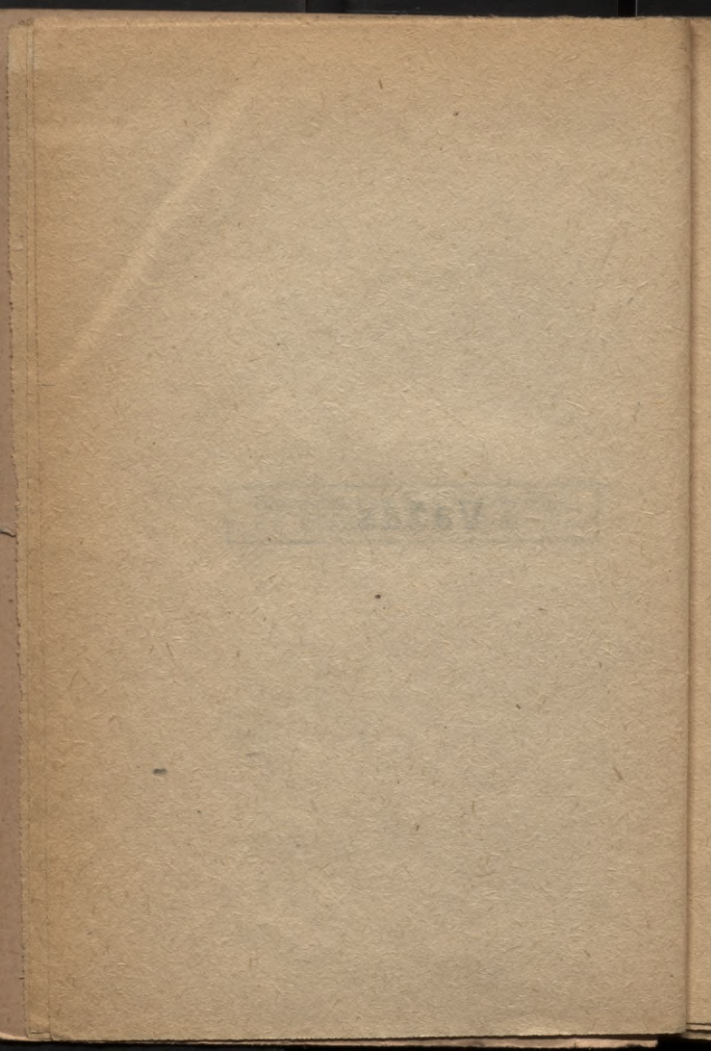

Karogi

Eespeests pee K. Preediša Rigā,
:: :: Elizabetes eelā N° 63 :: ::

Važas

Važas

Ja jums kāds saka :
ticība, parašas, autoritate,
tautība, robežas, pase un valsts, —
neticat viņam un atbildat : važas,
rūsošas važas ap radošo garu.

Saraujat važas!
Svabadi domajat, runajat, radat,
ceritat ritumā, eekustat kustībā,
savelkat muskuļus, nokratat rūsu,
izlaužat pasaules ceetumam restes!

Trešā Roma

Kur klajums veenmuļais ar mežeem mijas,
stāv Kreevu zemes sirds, un cauri plūst
tai dzelzsceļu un upju arterijas.

Sit strauji eelu pulss un aizrauj mani,
smej pretim nekautrīgi šminķets sejs,
ņirb skrandas krāsainas un balagani,
lād krustidamees ubags izdēdejs,
kam maujošs auto dubļus sejā šķeež
un eezidotas dāmas grašus sveež.

Zem stikla deeviņš eelu malās celts;
ar uztūkušu seju ubadzes
un sārtām magonlūpām skaistules
pee nosvidušā stikla mutes sleedz,
caur svēteem čuksteem bezkaunības kleedz;
zīb neskaitamos torņos tautas zelts,
bet milzu tauta
to fabrikās un šachtās rauš un rok
un mitrās alās cauru mūžu smok,
nikst gausā nevarībā katra doma.

No tautas nevarības krūtis tūkst
un dzīslās asinis kā šampaneetis rūgst
tev, leelā grēcineece, Trešā Roma!

1915.

Rīts pilsētā

No riteem sarkana plūst blāzmas straume
pār milzu pilsētu, kas vidū zemei celta,
kvēl tūkstoš deevnamos ik kupols zelta
un zelta mirgas mētā straumes plūsmā.
Top jauna pilsēta un līgsmi sārta ;
Pat eelu stūros kārtibneeku sejās
kāds savads maigums pēkšņi atplaiksnejas
un zirenas kleedz skaļi rīta jūsmā.

Plūst straume sarkanā gar vārteem melneem,
aiz kuņeeem naktssargs šaubās stāv un gaida :
vaj slēgt vaj ne ? To blāzmas purpurs baida
un nav vēl ticibas, ka nakts var beigtees.
Līdz beidzot ceļ tas smago darba roku,
žvadz atslēgas un atkrit dārdot steena,
grib eekšā zvērodama jaunā deena
un jaunās sirdis viņai pretim steigtees.

1916.

Bēgļi

Grauj!

Vai, vai, kā grauj!

Sejas izbailu pilnas,
rectumos apvārsni dauza

sarkanas milnas,
debesis drumstalās plīst,

izšaujas uguns,

zemē list nāve un čuguns.

— Glābjatees, bēgat, ko māc,
eenaidneeks nāk!

— Labibu nopļaujiet, uguni jūmtāl!

Nekaucat, seevas!

Neplēšat dziļakas ceešanu reevas!

Projam!

Rati un ores, grabažas, drazas,

raudoši bērni un smilkstoši suņi,

govis ar izkārtām putainām mēlēm,

aitas un kazas

putekļu virpulī,

izbaiļu tirpuli
projam, uz preekšu!

Tērauda putni lido pār galvu,
saule lej pakausi kvēlošu alvu,
smadzenes žūst;
sausas ir izdzertas ceļmalas akas,
krituši lopi pa grāvmalēm pūst,
gaisā kāpj negantas smakas.

Nakti no purva nāk migla ar drudzi,
bēni zem kankareem raudamees salst,
mēle pee smaganām vārgajeem kalst,
eepļešas acis — un klusumā baigā
nāve pa bēgļu nometni staigā.

1916.

Aizklidušee

Svešos kapos zvana, zvana . . .
Uzpūš vakardzestrums.
Vēl arveenu nebeidz zvanīt:
svešos kapos svešus glabā
aizklidušos.

Saule steigšus krīt aiz nameem,
krīt un nokrīt, velti vaida
viņai pakal vaidi:
— Saulit, gaidi!
Lidzi ņemi
mūs uz tālo dzimto zemi!

— Melna čūska miltus mala,
nu starp mums to maizi dala,
mūsu salkumam nav gala!

Uzpūš nakts kā nāves tosa,
svešas sāpes krūtis plosa,
svešos kapos zvana, zvana.

1916.

Cilveciskais un vilciskais

Pār kaujas lauku gausi rāpjas nakts,
kauc liķu vilki smalkas dzīres ožot,
leen, zobus šņakstinot un spalvas božot:
še vilciski tiks šonakt turpinats
no rīta sāktais cilveciskais akts.

Kā sarkans bende mēness stāv uz vakts;
vecs rūzgans vilks pret viņu paceļ purnu
un zobos tura asiņainu urnu
ar smadzenēm, kas neder vairs nekur;
ar vilku riklēm šausmās gaudo nakts.

1916.

Pēdejā vēstule

Dziļš klusums slimnicā, ož karbols ass;
uz palaga, kur deg pa sārtaī lāšai,
guļ viņa ķermens, sadzeltejs un mazs,
bet lūpas sastingdamas čukst vēl māšai.

Un māša raksta: «Paleec sveika, māt!
Par mani neraudi, es svabads kļuvis,
bet brāli audzini, lai cīņā stāt
viņš var ar teem, caur ko es nāvē grūvis.

Nav pūķis postitajs aiz tranšejām —
uz fronti kopeju tur beedri gaida;
mēs pūķi satreeksim ... kaut man še jam ...»
Mirst. Leclais klusums slēgtās lūpās smaida.

1916.

Veļu nakts

Kā eevainots caur nakti mēness leen
un asiņodams mākoņmiglā breen,
pil sārtas lāsas, gaisi id . . .
Lūk, lūk, kur viņi rindā šurpu slid.
Min kājas takti, zilganbālas sejas
ar zobeem atņirgteem pret zvaigznēm smejas
un fosfors acu dobēs zaļi gail . . .
Šai nakti mirt un dzīvot bail.
No tāleem kaujas laukeem virzas lēni
uz mājām nāvei upuretee zēni,
pār kapsētām un drupām ceļu mēro
un aklām acīm miļās veetas vēro,
pa ūlavu ligojas, tad nāk gar mājas galu,
pee loga peesit kā ar sāusu skalu:
vai - i, vai - i! vai - i!
— Kas tur? Kas klauveja? Kas nakti vaida
un meera ļaudis saltām šausmām baida?
Viss klusu, gaisā mēness liķis spīd,
par kaileem laukeem balta migla slid.

1915.

Kaŗš

Sajūsma, sajūsma, puķes pee cepurēm,
puķes pee krūtīm un šauteņu stobreem,
avižu eevadi, skrejlapas, plakati,
atvade, skūpsti un plīvoši lakati,
klaboši riteņi, greezīga doma
par nāvi.

Tranšejas, tranšejas, svinsmagi locekļi,
debesīs rūkoņa, dārdoņa, gaudas,
šrapneļu spraksti un granatu kauceeni,
lozbeņu rejas un komandas sauceeni,
asiņu miklā cilveku meesas
un trūdi.

Slimnicas, ārsti un naži un chloroforms,
gultas ar bezročeem, bezkājeem, akleem,
kruķoti ubagi, ceešanas ilgstošas,
seevas un mātes pa kapsētām smilkstošas,
sagrāutas pilsētas, slimības, nāve
un nāve.

1916.

Ebreju dzeesma

Ikveenam dzimtene, ikveenam tēva mājas,
kur meerā atpūstees var gurdās kājas;
mīt alās zvēri, ligzdās putnu pāri, —
mums nav, kur galvas likt, mēs zemes bāri,
ko katrs kalps kā savu vergu dzen,
zem svešas pātagas kas mūžam sten.

Ja visu izpildam, ko darīt leek,
par algu siteeni un lamas teek,
Jehova vaigu novērsis no mums,
mēs esam svešu tautu laupijumas.

Tee vergeem salmus dod preekš ķeeģeļeem,
mums japeeteek no iscem rugajeem,
ko asiņaineem pirksteem seevas plūc
ar vārgeem bērniņeem pee sāpju krūts,
driksť katrs uzraugs viņas šaust un smeet,
skan raudas Gozenē, vaj saule lec, vaj reet.

1913.

Katordzneeku dzeesma

Brīvās zemes zilais jums
lidz ar sauli laupīts mums,
Līdz ar mīļo sauli.

Asi vēji logā kauc,
lidzi klajā laukā sauc,
klajā, brīvā laukā.

Gars ar vēju projam skreen,
meesas dzelžu važas seen,
smagas, smagas važas.

Brīvas dzeesmas šē mums leedz,
tikai važas dzeesmu kleedz,
žēlu vaidu dzeesmu:

Vai, vai, vai, vai, vai, kā sāj!
Niknums, niknums, niknums kāp —
lāsts jums, varas kalpi!

1917.

Balsis nakti

Pusnakts. Pa alejām aizligo rēnas
svešadas ēnas.

Eelu sargs vēro un nogreežas sāņus,
domadams pusnakti redzejis māņus.
Un ja ar ļaudis, kas viņam daļas,
kad tik nav trokšņa un dzeesmas skaļas.

«Draugi, vaj dzirdat!»
Kas tur, kas kleedz?
Likums še trokšņot naktsvidū leedz!

«Draugi kas sargtorņos sēžat un bākās,
uzmanat, uzmanat, degšana sākās,
debesis sarkans zib uguns krusts!»

Eelu sargs izballēs atspeežas žogā,
krustu redz zvērojam debesu logā.

1915.

Spēka gars

Pār tautu negaidot nāks spēka gars
un liko muguru ta taisnu leeks,
tiks pārsteigts dzīrās ķēniņš Belzacars
un viņa kalpus dusmu orkans treeks
pa debess vējeem itkā sausas smiltis,
no viņeem novērsisees zemes ciltis.

Tad esat gatavi šo brīdi sveikt,
lai gars jums teek kā tērauds ceets un ass,
lai pirmee būtu jūs, kad cīņā veikt
ees Belzacara pulkus leels un mazz,
lai jaunās audzes, darba svētkus svinot,
leec lepnās galvas, jūsu vārdus mīnot.

1913.

Jaunais Prometejs

Šim laikam ērgļa nagi, sfinksas sejs,
pēc karstām asinīm bez mēra slāpes,
un visā cilvece ir Prometejs,
ko plosa nerimstīgi niknas sāpes.

Pee liktens kļīnts to zelta važas seen,
cērt ērglis nagus asiņainās krūtīs,
un tomēr klusībā vēl cer aizveen,
ka debess glābeju reiz viņai sūtīs.

Par velti ceret! Dzevs ir zemē treekts,
par pastineeku sūtnis Hermess kļuvis,
no Olimpa vairs palīgs netiks sneegts,
viņš sen jau sadragats un drupās grūvis.

Ar paša spēku savas važas raut —
tāds jaunā Prometeja jaunais tikums,
un klinti šaskaldīt un ērgli kaut,
lai cita dzīve nāk un citads likums.

1916.

Murgi

Bij melna nakts un zeme nakti mira.
Es kleedzu melnumā: vaj tāds ir gals?
Vaj tāds var gals būt tūkstošgadu kaujām,
tiks vaļā cilvece no nāves skaujām!
Man atbildeja dobja posta balss:
Ta kauja pēdejā un tas ir gals!

Es jautat nerimu: bet leelā cere,
no sāpju jūras kas kā saule nirst,
un kaujā pēdejā sauc zemes tautas?
Balss kleedza: cere viņ un melos rautas
ir zemes tautas, melu vārdā mirst!
Nost melu zemi, lai ta pelnos birst!

1916.

Satana smeekli

Kad senak nemeera bij sirds man pilna,
es mēdzu bulvaros un eelās klist,
kur elekribas zelta lāses list,
kur siltumnicu logos zeedi vist
un vilceens tumsā kleedz kā milzu dzilna.

Caur apgaismotām rūtīm iztālīm
pee jaunām grāmatām skats glāstot stājās,
lidz meers pār pilsētu un mani klājās
un zelta torņos zvani sarunajās
ar zilu zvaigžņu pilnām debesīm.

Šim eelu daiļumam bij ātri krist:
tam pāri apstikoti ļaudis glisto
un mācas nokaut, minot krustā sisto,
redz sapņos asinsjūru neizbristo
un rītos mostotees to aizeet brist.

Ņirdz žurnālvākos izķēmotas sejas,
tām mirt vaj nonāvet ir likums svēts,
ar tūkstoš plakatmutēm seenas brēc:
vėl vajag upuru! Un lidzi rēc
tām tauta, reibusi no asins dejas.

Es skreju istabā un slēģus ceet.
Man preekšā avize, kas eevaddaļā
par humanismu runā balsi skaļā:
tas cilveci no kaŗa raisis vaļā.
Skats neticigs pa lapu tālak eet.

„ Bij zeemas vakars, pūta vējiņš svaigs;
pa ledu eenaideeki lida klusi
uz mūsu mēmā, tumšā krasta pusi;
te ledus eelūza un kleedzeens baigs,
starp ledeem paspīdeja cilvekvaigs . . . ”

Es redzu ainu, galva rokās likst
un prātā eenāk doma visparastā:
kāds strēlneeks eežēlosees mūsu krastā,
ees viņeem paligā: kad cilveks sligst,
vaj tad vairs veenaldzigs kāds palikt drikst?

„ Bet mūsu krastā ložmeteju takts
pret upi dārdeja kā suņu rejas,
un lodes urba pārdrošneeku sejas.
Cer saņemt goda balvu mūsu vakts,
bij teešam slavena preekš mums šī nakts. “

Mans gars tad pretrunās kā tumsā slika . . .
Es, šausmu pārņemts, nakti dzirdeju
par cilvēkcilti smejam Satanu
un redzeju — pār asiņaino zemi,
aiz smeekleem drebot, milzu ēna lika.

1916.

Pirms aukas

No neveidibas lēnām izkāpj nakts.
Gaiss gluži sauss no vēja suņem lakts ;
tee apkārt skraida, zobus atņirguši,
rej namu korās nikni, aizsmakuši,
pret torņem čiktošiem un greizeem lec,
plēs visu nost, kas satrunējs un vecs.

Šos suņus pazīstu, kas naktī jož
caur vecām pilsētām, kur trūdi ož.
Tee vēsta negaisu, kas veļas smags
un visu sagraus, nežēlīgs un traks.
Ne zīmes nepaliks, ne akmens stabs
no vecām pilsētām, bet jaunas taps.

1916.

Sapnis

Gar manu logu cilvēkus dzina,
važas teem žvadzeja rokās,
smagi tee eelas akmeņus mina
niknumā, kaunā un mokās.

Acis man eeplūda sarkanas mirgas,
dzirdeju smejam dzelžainas ņirgas:
— Mēs esam zemes valdošais gods —
varenās, cūskotās ķēdes,

kaļ mūs ikdeenas trejgalvis Jods,
sarkanā niknumā nākam no smēdes,
garumā augam, lai tautu var žņaugt,
trīskārt to aptinot, čokurā raukt! —

Pēkšņi man likās, ka bezgala garš
izauga eelās važotais gājeens,
baiģi vaideja kandalu maŗšs,
deģa zem kāģām kā izkausets vaŗš
akmeņu pelekais klāģeens.

Vidū starp gāģeģu tūkstošeeģ
redģeģu sevi un radus un draugus,
zeme bij pilna ar ceetumeeģ,
tauta vairs nespģģa nokratit žģģaugus.

Saceltees vajaga! — kleedzu es izmisis.
Saceltees, saceltees! — dārdeja atbalsis.
Debess un zeme sagreezās virpuļos.
Beedri, uz preekšu! — es saucu un atmodos.

1917.

Dzeesmas no „Eelas.“

I.

Tauriņķēraju dzeesma

Deendeenā, naktnakti
ejam pa bulvaru,
cimdoti, svaiditi,
gaiditi no:
zeltmatēm, melnacēm, baidīgām, smaidīgām,
vēlīgām, dzēlīgām, koķēti spēlīgām,
krūtiģām, kaislām;
lūpās tām meligais:
ne!
Noskūpstam to —
kļāvīgu, ļāvīgu
atrodam!
ja!

Bauditaju dzeesma

Draugi, tverat tveramo,
 braucat baudu bangās,
 kamēr netrūkst dzeramo,
 draugi, tverat tveramo,
 grimstat pašās dangās.

Dzer,
 baudas mirkļus tver,
 mirkļeem jaatsver
 gaŗi gadi; dzer, ak dzer!

Sadegs ātri deenas šis,
 dzisis zelta mirgas!
 Draugi, mūsu laiks ir iss,
 sadegs ātri deenas šis,
 draudēs darba virgas.

Dzer,
 baudas mirkļus tver,
 mirkļeem jaatsver,
 gaŗi gadi; dzer, ak dzer!

Baudat tad, kas baudit māk,
dzerat, milat, skaujāt,
eekams jūsu veetā nāk,
baudat tad, kas baudit māk,
savu dzeesmu graujāt:

Dzer,
baudas mirkļus tver,
mirkļeem jaatsver
gari gadi; dzer, ak dzer!

III.

Oficeeru dzeesma

Leelako laikmetu,
elektrodzirkstošu,
sarkanās izpreecu raķetēs žvirkstošu,
zeltkrāsā krāsotu,
asinis lāsotu,
radam un balstam un izbaudam
mēs.

Valdigu dzimtu pēcnāci valdigi,
pavēlet dzimuši,
peešoti, sejigi,
maneerēs mācīti, skūpstīgi, dejīgi,
Hei, jūs!

Kalpot kas raduši,
tūļigee, pūļigec zemneeki, strādneeki,
debesu mūrneeki,
ceļu!

IV.

Strēlneeku dzeesma

Tēraudota dzeesma mums,
trach tarach, trach tarach!
Zeme dreb un debess jums,
trach, tarach, bums!
Sikee stobri —
tenoru,
šautenes
altu sprakst,
leelgabali basu brakst,
bums, bums, bums!

V.

Nākošo dzeesma

Brakst.

Ta ir eela, kas mostās,
tee ir kuģi, kam netik vairs ostās,
okeana un vētras mastos!

Netik vairs krastos.

Kārtībā viss.

Spēlesim tā, ka pasaule sauks
bravo un bis!

Eeroči izdoti, patronu peetiks,
aero ir mums un bruņotee auto,
nākošee nāk!

Bijušee —

dejo un rauto.

1921.

Sāpes un griba

Un ja sāpes kūtru dara,
leec pret sāpēm savu gribu,
lai ta būtu kungs un lēmejs.
Gribi — uzvaresi sevi,
augsi eekšā kolektīvā,
simtreiz sirds tev atjaunosees.
Sevi neklausees, bet visā,
tad tu dzirdesi, kā draud
vakardeena velvēs smagās,
kautā darba tauta raud
asiņainās semes vagās;
tad tu apzinasi mērķus,
leelakus par savām sāpēm.

1921.

Kristus slepkavas

Kristus pasaulē ir nācis
tūkstoškārt
brīvību un veenlīdzību
sludināt.

Ozianna jūs tam kleedzāt,
kamēr veen
cerejāt, ka dos viņš maizi
katru deen'.

Beļ tik līdz viņš cīņā sauca,
kur var krist,
jūsu pūlis nikni kauca:
krustā sist!

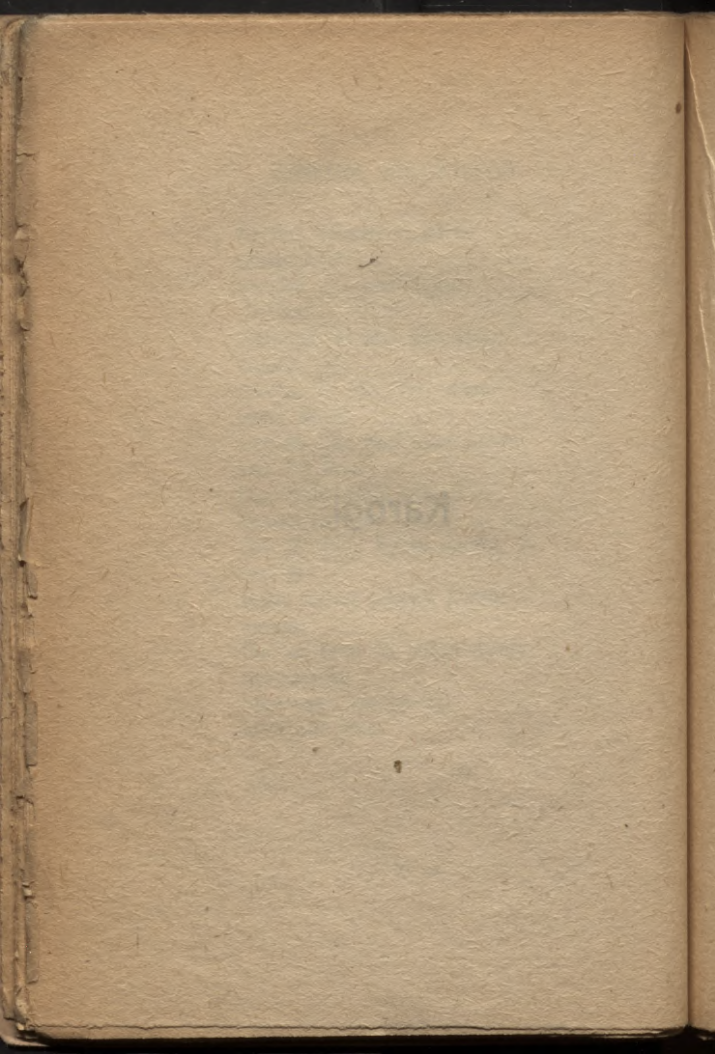
Jūs par judu kristu raudat —
leekuļi!

Brāļu kapos tūkstoš Kristus
aprakti.

Guļ uz jums šo taisno nāves
nozeegums,
viņu asins simtkārtīgi
nāks pār jums.

1917.

Karogi

Mēs topam kinžals

Starp veseri un laktu
mēs gadu simteem kalti,
lai pāri nepaleek i mūsu vārds.

Sit, sit! — caur vesertaktu
mēs pretim dzirkstam balti,
ir ceets un skanīgs mūsu tēraudārds —

mēs topam kinžals ass un atvērēts.

1917.

Demonstracija

No nameem greizeem, kuproteem un veceem,
kam vējā neturas vairs jumts uz pleceem,
no aklām patrepēm, kur žurkas grauž,
no pagrabeem, kūr drēgnaums kaulus lauž,
no jumtnicām un pažobelēm šaurām,
sen vējā izpūstām un rudens leetū caurām,
no lētām tējnicām, ko bezdarbs pilda
un melnā, rūgtā sulā meesas silda,
no kvēpu rajoneem un stūreem, kur
stāv plati cepletušās fabrikas
un debess dzejibā kā izsmeedamas
ar melneem skurstenpirksteem dur, —
no visureenes soļi aizdunē
pa nomaļeelām bedraiņām un likām,
gar plitnicām un preču bodēm sikām
uz centru:

Pa veenam eet, tad mazos pulciņos,
tad pulkā varīgā, un pēkšņi plīvo
pār tūkstoš galvām karogs sarkanais,
šalc zīdā līgsmi zeedonigais gaiss,

redz zibam «Nost» un atmirdzam «Lai dzīvo!»
Kā liktens nenovēršams, baigs un smags
pa gludo asfaltu simts tūkstoš kājas takto,
bēg kārtibneeki, aizdrāž auto traks,
kā vecās varas ēna gaistoša,
top jauna vara pilsētā de facto.

1917.

Revolucija

Ilgi klusu ceeta kalns un leja,
aizturetā niknumā un sāpēs
dūres savilkās un sejas,
mēle kalta nedzešamās slāpēs,
krūtis nekleadza vairs, vaidus dvesa,
bezgligi vilkās asins messa.

Elkam purpurā vēl nepeetika,
elkam zeltā moku nebij gana,
zvaneem mēles izraut lika,
ugunsstundu lai tee neezvana,
zemes trūdus asins miklā jauca,
tā kā Simsons tauta važās kauca.

Klusums aizņaudza, bet krūtis ceļas,
muskuli aiz spēka aug un breest,
un kā orkans zemei pāri veļas:
Nu ir deezgan! Negribam vairs ceest!

Nu ir deezgan! — atbild kalns un lejas,
Nu ir deezgan! — akmens eelās brēc,
Nu ir deezgan! — dziļums pretim slejas,
Deezgan ceests! — viss zemes plašums rēc.

Sārti karogi kā leesmu kvēles
izšaujas un drupām pāri zeed,
zvani, dabujuši jaunas mēles,
leelai pārvērtībai slavu dzeed.

Kas bij lidzi ceetis, lidzi eet:

Darba drēbēs norūditi
vīri pirmee rāda spīti,
pirmee cīņā eet un krīt,
beedros augšā ceļas rīt.

Bālas seevas, vārdzinatas,
krūtis naida pilnas krātas.

Eozīduši naida peenu,

bērni, postā peedzimuši,
bērnības nav redzejuši,
lidzi apsveic leelo deenu.

Sirmgalvji, kas garus gadus
ceetuši un gaidijuši,
eet, lai meerigi tad mirtu,
pestišanu redzejuši,
atkal elementos irtu.

Eeroci no jauna tverot,
alpām brīvo gaisu dzerot,
lidzi cīnās kroplis invalids,
mirdz ap peedurkni tam sarkans zīds.

Preekšpilsētas posta ļaudis:
zāglis, kas aiz bada zadzis,
eelas meita, ubags skrandās, —
viseem karogs pāri plandās,
visi vēlas lidzi dotees,
atjaunotees, atjaunotees.

Maskavā, 3. martā 1917.

Zeemeļblāzma

Mostatees, ceļatees, gurdencee ļaudis!
Kas tumsā un stingumā ilgi ir snaudis,
lai atver nu acis mošas un platas,

lai laukā skatās:
pils gaisos celta,
mirdz stabi zelta,
gail sijas vara,

jumts pāri kvēl sarkanā rubinā,
kāpj leesmas vārsmojot cenitā

no kāvu kaŗa.

Tur kāvi ar gaismas eeroceem kaujas,
eet kaŗā pret nakti blāzmotā cilts;
kam bailes, zem segas lai dziļaki raujas,
krit pārspēta tumsas vara un vilts.

Nāk saule un izkleedē pēdejos beedus,
būs mirdzoša deena, gaiss dzidri zils.
Ceļatees, atņesat dzeesmas un zeedus!
Uz gaismu jūs aicina blāzmas pils!

Mēs nokratam no sevis tumsas baismu,
mēs acis paceļam uz jaunu gaismu,
mums mutes gavilet, ne sāpēs gaust ;
mēs sveicam ritu, kas aiž mežeem aust :
būs deena mirdzoša, gaiss dzidri zils,
uz jaunu darbu sauc mūs blāzmas pils.

1913.

Līdz galam

Jūs paguruši,
grib atelst krūts?
Par agru, beedri,
vēl maz ir gūts!

Lai zībsnī doma,
lai kveldē vārds,
lai karogs plīvo
pret sauli sārts!

Līdz galam cīņa,
līdz galam naidis,
līdz galam mila,
tad aprims vāids!

Būs krūtīm elpa,
augš spēkā vārs,
un zeme zeedēs
kā saules dārzs.

1917.

Stīgas

Tam maskuļotās rokas
prot cilat ganteles
un stīgot četras stīgas
uz dzīves kanteles.

Tās apslāpetās ilgas,
kas sevīm spārnus grib,
no smaļkās zilās stīgas
kā skanošs fontans zib.

Tee nedzimušee sapņi
un ceres mirušās
čab trūdu krāsas stīgās
kā lapas birušās.

Un mokas bezgalīgas,
kas visu zemi žņaudz,
uz melnās vaidu stīgas
kā grants uz zārka klauudz.

No stīgas asins krāsā
skan sauceens saceltees
un visos zemes galos
ar leesmām paceltees.

Rauj pušu ceetee pirksti
tris stīgas — bēdigās
un Dies irae spēlē
uz veenas — pēdigās.

1917.

Dzeesmas, beedri!

Dzeesmas, beedri, ciņas dzeesmas!
Rindā soļot preeks.
Svežat karogus kā leesmas
juntu korās, torņu galos!
Visa zeme sārtos palos,
vecā dzīve irst kā sneegs.

Dzeesmās veeniba un rosme,
gaišais ciņas preeks,
stipra cere, leela drosme:
pasauli sev eekajosim,
jaunu valsti viņai dosim,
kur būs strādneeks valdineeks.

1917.

Uzvaras svētki

Pilsēta karogu pilna,
sarkani, sarkani veen!
Purpura lepnums,
rožu un neļķu un magoņu daile,
asiņu svētums un ceešanu gaile,
griba uz veenibu, griba uz brīvi
karogos plivo.

Zaļumi, zeedi un vijigas vijas
balkonos, fasadēs, pilaros vijas,
plakati milzīgi, gleznas uz namseenām,
mūreem un sētām
kritušos peemin un sumina dzīvos,
kas uzvaru veda,
spitejot ceetumeem, ceešasām, rētām.
Krāsoti balti mirdz stabi un spigulo arkas,
brīvības kolonnas, peemiņas graniti
paceļās krustceļos, laukumos, parkos;
debesis, vakar vēl tumšas un speedošas,
šodeen ir saulainas, veeglas un zeedošas:
uzvaras svētki!

1917.

Tērauda spārni

Tērauda spārni, droši un vingri,
pacel mūs pāri par šodeenu baigu,
eededzam peerēs sev nākotnes zaigu,
žvingztot caur laikmeteem pretim tai skrejam,
salto mortale caur mākoņeem dejam.

Tērauda spārni, vēdinot vingri,
gaisā un zemē sveež nemeera leesmu,
pasaule pilna top sarkanu breesmu,
kāvi pār jūrām un klajumeem kaujas,
bijušais, netaisnais gruvešos graujas.

Spārni tērauda, droši un vingri —
veeniba, sajūsma, griba uz brivi —
aiznes caur kodigo putekļu blīvi,
gaisā kas uzšaujas vecajam kritot,
aiznes mūs nākotnes kalngalos ritot.

1918.

Dzejneeks un ciņa

Liras smalkās zelta stigas klusē,
grāmata guļ atvērta uz gaida,
gurdi putekļi krit lapas pusē,
tinte izžuvusi, klusums valda
istabā, kur plūda dzeesmu šaltis,
logā dēd tik oleandrs kaltis.

Leekas maigās liras skaņas šķita
dzejneekam, kad liktens torni sita
divpadsmīto stundu dobji zvani,
vecās dzīves divpadsmīto stundu.

Savām asinīm kad raksta
jaunā laika lapas pusē
visu zemju kalpinātee,
tad lai maigās dzeesmas klusē,
tad lai tinte izžūst stiklā,
nokalst logā oleandris,
tad lai paleek dvēse biklā
varonīga, tēraudceeta!

1918.

Brīvības jātneeks

Sarkst austrumos gaisi un laikmeti šalc,
top jaunveidi neveida miglā,
ar sauli no austrumeem varonis balts
jāj kumelā sarkanā, žiglā.

Vējš mākoņus debesu pasleegsnī vel,
top saulotas darbdeenas sīkās,
pret jātneeku miljoni ceribas cel
un taisnas leec muguras likās.

Meins kraukļu bars gadsimteem plosija tos
ar krustu un kuprotu knābi,
bads rītos un nelaime vakaros
bij balvas, ko atnesa švābi.

Nukraukļu bars bailēs pret vakareem skreen,
bet pretim krāc darbtautas jūŗa
un uzleesmo uguns, ko latvis mūŗdeen
preekš viņeem uz akmeņa kūŗa.

Sarkst austrumos gaisi un laikmeti šalc,
top pasaule gaiŗa un plaŗa,
pret reetumeem aizjoņo varonis stalts
uz brīvības kumelŗa aŗa.

1918.

Nepagurt!

Nepagurt līdz galam, nepagurt!
Idejsārtus visās zemēs kurt!
Domas nost par dusu, prāts lai ass,
žēlas nost, uz preekšu, leels un maza!
Šauro dzimteni mums plašu plest,
robežstabus nost un jūrā mest!
Naidu nost, kas darba tautas šķir,
mūsu lozungs starptautība ir!
Mūsu mila eet uz tālako,
visas rāsas uzveic, apveeno.
Jaunus horicontus augšā būrt!
Nepagurt, līdz galam nepagurt!

1919.

Pirmais maijs

Zeedoņa saule mums krūtīs un sejās,
sarkani karogi pāri mums zeed,
varenā ritumā eelās un ejās
brīvības kareivji soļo un dzeed:

Labaku nākotni nesam,
pagātnes varai būs grūt,
brīvības kareivji esam,
pasauli gribam sev gūt.

Šodeen mēs strādneeku veenibu svīnam,
miljonu miljoneem radio sauc:
—Brāli, mēs gaidam!—Ak, brāli, mēs zinam,
gatavi esam! — šurp atbilde trauc.

Labaku nākotni nesam,
pagātnes varai būs grūt,
brīvības kareivji esam,
pasauli gribam sev gūt.

Jaunu un labaku dzīvi sev ceļam,
darba un taisnības saule kur spīd,

veenotā sajūsmā spēkus sev smeļam,
gatavi cīņai un darbam ikbrīd!

Labaku nākotni nesam,
pagātnes varai būs grūt,
brīvības kareivji esam,
pasauli gribam sev gūt.

1919.

Peemiņas deena

9. un 13. janvaris 1905.

Beedri, iz pagātnes krusteem un seenām,
kuŗos kalst vaiņagi sarkanām lentām,
šodeen no jauna izšaujas leesmas,
kaistošas plēnes
metot līdz mūsu leclajām deenām.

Dzeesmas!

Vaj dzirdat?

Dzeesmas un breesmas, kas tūkstošus veda pa eelām,
spārnoto ķerubu — tautu mācija lidot,
zvaigžņotām domām vaiņagot peeri,
dvēseli reibinat ceribām leelām.

Zvanus vaj dzirdat?

Nezvana svētnicu
viņsaules meldiņu,
gaudigee zvani.

Sirdis!

Niknumā rūditas,
protestam kūditas,

katra par sevi ceetušas gana
simtgadu apsmeekla
šņācošo dzēlumu,
simtgadu kalpības dzeļošo kaunu,
kausetas, pārleetas,
kopskaņu guvušas,
varmāku likumeem pastarus zvana,
sludina pasaulei taisnību jaunu . . .

*

Beedri, kas noticis? Pērkoņi grauj!
Beedri, ak beedri, tur strādneekus šauj!
Pasaule vecā, kas uzveikta šķīta,
viltīgi ceļos salausta krita,
ņirdzīgi ceļas un veicejus ļauj.
Salaižas peļekas, plēsīgas ēnas, —
vilki un šakāļi,
maitu vanagi,
sausī skan celās šāveenu sprakstoņa,
peešoti zābaki, zobenu žvakstoņa,
pārkleedzot mirstošo nopūtas lēnas.
Meers!
Kritušeem varoņeem meers, sarkani zeedi uz kapa.
Beedri, mums jāraksta tālak asinim savām
darbļaužu vēstures lapa!

1921.

Tautas augstkola

Sveiceens tev, strādneeku kulturas pils!
Pamati tavi uz granita balstas,
bāka tu sarkanā, veltīgi valstas
apkārt tev jūra, kā tīģeris zils.

Valstas un graujas, bet atpakaļ krit:
nesagraut granitu — strādneeku spēku;
plešas un aug viņš un aplās jau rit
darbā dunošo pasaules ēku.

Eeroči tavi nav zobens un zelts,
cīnees un veici ar leesmotu garu,
domu zibeņeem sadragā varu,
kuŗai pret taisnību eerocis celts.

Varviksnes tiltu uz nākotni sved,
atziņu alkstošos vedi tam pāri,
darbu un daili — šo cēlako pāri
brīvotu zinot kur cilvece zeed.

1921.

Mīlesim rītdeenu!

Beedri, rītdeenu mīlesim!

Šīdeena — pilsonē kūtra un īdzīga,
rītdeenai naidīga, naktsputnam līdzīga,
spārnotās domas kā cīruļus vajā,
kuŗi nirst nākotnes dzidrajā klajā.

Bedisim, beedri, īdzigo pilsoni,
vedisim, mīlesim rītdeenu-strādneeci,
nākotnes dārzi lai brīvi var plaukt,
leels lai vismazākais garā var augt,
uzveicot nedaili, kaŗu un badu,
pasaulē valda kas seštūkstoš gadu.

1921.

Jaunais laiks

Kustīgs un baidošs atritu steigšus,
žvingstedams ausis ar veesūļa ritmu.
Garlaicīgs, veclaicīgs bijušais klauns,
apkārt veen lida, apeet veen mācija,
Sludinu — pāri eet!
Sludinu — taisni!

Atskanu aeropropelertroksni,
debesu liriku zilo kas dragā,
atritu darbauto dunoņā smagā
peectūkstoš zirgspēkā strādneeku eelās.
Radio sauceenā apskreju zemi,
zekundē uzkleedzu visam
darblaužu miljardam gaidošam, vaidošam:
darat,
jo varat!

Visu jūs varat, eesākot reizē!
Radošās smadzenes idejām fosforiceju,
topu par dzeju,
izaugu bronzā, strādneeku pilu stabos un arkās,
fabriku kvartāļus pārceļu skverās un parkos.
Vārds man ir —

B ū s.
Gribu, lai līdzī ritat un augat
j ū s.

1921.

Spoks

Sastapt to var
strādneeku kvartaļos,
sapulcēs, āpspreedēs, sēdēs un arteļos,
aktīvo arteļu aktīvos beedros,
tribinē runajam:
kā viņš tad aug!
Acis tam izspēko divtūkstoš voltu,
peectūkstoš voltu ik roka tam sveež
strādneeku muskuļu dzelžainos šķeedros;
sasīcis, sarāvees apziņā —
e s;
izrauj viņš to,
eebrāž tur milzīgu,
graujošu, radošu,
varīgu —
m ē s.
Aizeet pa ceļu zem karogu gailēm,
peeplok pee sētas pilsons ar bailēm,
pasītas sāņus maujošais auto,
laurotā zālē, kur dejo un rauto,
pēkšņi teek klusu un aizsītas logs:
— Sarkanais spoks!

1922.

Veenpatnis un kolektivs

Kalns, rāpees no ceļa,
mums vajaga steigt,
lai deeva darbus
varetu beigt!

— Jūs — deeva darbus?
Bet ko tad deevs?

Viņš veens vairs nespēj,
bet kopā ar citeem
radit un strādat
nav mācījees.

— Jūs — sikee, ko varat, teic?

Kur veenpatnis nespēj,
tur kolektivs veic.

1922.

Daile un darbs

Nākotnes aina

Brāļi!

Miļotās māsas!

Beedri tuvi un tāļi!

Valodas visas un tautas un rāsas,
baltā un melnā, dzeltenā, sarkanā —
visas top veenotas brīvē un kulturā.

Sasneedzas rokas pār kalneem, okeanmugurām zaļām,
Sveicinas savstarpā laikraksteem, tvaikoņu zirenām
skaļām,

radio sauceeneem gaišlīgsmeem, kuŗi izskan caur
milzīgo telpu,

veenību sludinot, līdzīgi flagām, kas sevī nes rītaus-
mas rožaino elpu;

debess pār zemi klāj milu kā mirdzošu loku,
laime no aizsaules nokāpj un svētot ceļ zeedošo roku,
izzudis viss, kas bij vārgs, naidīgs un skarbs,
pasaulē valda
saskaņa salda,
d a i l e
u n d a r b s.

1921.

Daile

Daili es redzu visur, kur greežos :
dzeesnā ta atmirdz, zeltzaļa, zeedoša,
šūpojas ausmā, rožaina, dzeedoša,
dabā ik gadus atdzimst šis fenikss,
līdzī skan darba dunošā ritumā,
tvaika vesera smagajā kritumā,
gara un mašīnu kopdarbā varenā
ciņā ar veelu fabriku arenā,
slaidajos skursteņos, gaisā kas
dūmu fontanus lej,
aero spārnotos, uzvaras ligsmē kas
augstumos dej, —
visā to redzu
un savas dzejas kā sarkanu lāpu
viņas triumfa gājeenā līdzī ar miljoneem
dedzu.

1921.

Saturs:

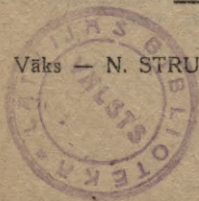
Važas:	l. p.	Karogi:	l. p.
1. Važas	7	26. Mēs topam kinžals	39
2. Trešā Roma	8	27. Demonstrācija	40
3. Rīts pilsētā	9	28. Revolūcija	42
4. Bēgli	10	29. Ziemeļblāzma	45
5. Aizklidusee	12	30. Lidz galam	47
6. Cilvecisk. un vilcisk.	13	31. Stigas	48
7. Pēdējā vēstule	14	32. Dzeesmas, beedri!	50
8. Veļu nakts	15	33. Uzvaras svētki	51
9. Kaŗš	16	34. Tērauda spārni	52
10. Ebreju-dzeesma	17	35. Dzejneeks un ciņa	53
11. Katordsneeku dzeesma	18	36. Brīvības jātneeks	54
12. Balsis naktī	19	37. Nepagurt!	55
13. Spēka gars	20	38. Pirmais maijs	56
14. Jaunais Prometejs	21	39. Peemiņas dēna	58
15. Murgi	22	40. Tautas augstskola	60
16. Satana smeekli	23	41. Milesim ritdēnu	61
17. Pirms aukas	26	42. Jaunais laiks	62
18. Sapnis	27	43. Spoks	63
19. Tauriņķēraju dzeesma	29	44. Veenpatnis un kolekt.	64
20. Bauditaju dzeesma	30	45. Daile un darbs	65
21. Oficēru dzeesma	32	46. Daile	66
22. Strēlneeku dzeesma	33		
23. Nākošo dzeesma	34		
24. Sāpes un griba	35		
25. Kristus slepkavas	36		

Leona Paegles grāmatas:

1. Deevi un cilvēki. Drama.
2. Jauno vanagu sasaukšanās. Jaunatnes dzeja.
3. Gadsimtu sejas. 4 kolektīvāinas vēstures perspektivē ar prologu.
4. Āzis un maskas. Veencēleens bērneem.
5. Darba bērni Stāsti jaunibai.
6. Spārni. Dzejas.
7. Pār sāpju sleegsni. Stāsti.
8. Eela. Laikmeta prelude 4 ainās.
9. Karogi. Dzejas.

Vāks — N. STRUNKES oriģinālitografija.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0311016567

10/11 22.